

4. Бруханський, Р.Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва [Текст] : монографія / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 384 с.

5. Пуцентейло, П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло [Електронний ресурс] // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 194-198. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2015_1_37.

6. Пуцентейло, П.Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства. / П.Р. Пуцентейло [Електронний ресурс] // Інноваційна економіка. – 2015. – № 3 (58). – С. 228–233. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/3461>

7. Пуцентейло, П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства [Електронний ресурс] / П.Р. Пуцентейло // Сталій розвиток економіки. – 2015. – № 1. – С. 168-174. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2015_1_27.

Давидюк Олена
студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент Дідоренко Т.В.
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЇ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Нинішній стан кон'юнктури ринку сільськогосподарської продукції потребує нових більш поглиблених досліджень показників ефективності. Саме оптимальна структура економіки сільськогосподарських підприємств зумовлює ефективність його функціонування.

Сільське господарство належить до найдавніших видів господарської діяльності людини. На території України на рубежі V і IV століть до н. е. розвилось осіле землеробство (трипільська культура). З давніх часів Україна відома своєю сільськогосподарською продукцією серед інших народів і країн. І зараз сільське господарство належить до важливих галузей міжнародної спеціалізації.

Найбільш цікавими для інвесторів в останні роки були три сектори: фармацевтика, сільське господарство (рослинництво та зерноторгівля) та телекомунікації, зокрема ринок широкосмугових фіксованих швидкісних мереж та мобільний Інтернет. Тобто сільське господарство є важливим структуроутворюючим елементом зростання економіки країни. Моделювання найбільш прийнятної структури економіки, зокрема по Полтавському регіону,

підтверджує, що саме сільське господарство забезпечує економічне зростання.

Сільське господарство України є однією з найважливіших галузей економіки. Воно забезпечує 8,2 % валової доданої вартості, тут зайнято понад 3 млн. населення, використовується основних засобів вартістю понад 100 млрд. грн., функціонують майже 56,5 тисяч господарюючих суб'єктів, що використовують 21,6 млн. га сільськогосподарських угідь. Вироблена в сільському господарстві 1 гривня продукції дає змогу одержувати понад 12 гривень продукції в інших галузях.

Сільськогосподарські підприємства виробляють 44,9 % валової продукції сільського господарства, у т.ч. 45,1 % продукції рослинництва і 44,7 % продукції тваринництва. Господарства населення виробляють більшу частину валової продукції сільського господарства – 55,1%, у т.ч. продукції рослинництва – 54,9%, тваринництва – 55,3%.

Сільське господарство як галузь має низку особливостей, що значною мірою визначають результати діяльності аграрних підприємств. Водночас, як і в інших галузях народного господарства, тут діють загальні економічні закони, хоча вони виявляються саме з урахуванням цих специфічних особливостей:

1. В сільському господарстві дія економічних законів тісно переплітається з дією природних законів, тому, що засобами виробництва тут є живі організми рослини і тварини, які розвиваються згідно з біологічними законами.

2. Головним засобом у сільськогосподарському виробництві виступає земля. Для аграрних підприємств вона головний і незамінний засіб виробництва.

3. Аграрні підприємства працюють в умовах ризику та невизначеності, оскільки на ефективність виробництва значно впливають природні умови.

4. Виробництво в аграрних підприємствах діє на значній території. Територіальний спосіб виробництва пов'язаний з великим обсягом перевезень і техніки, матеріалів (насіння, пальне, добрива), і виробленої продукції (зерно, цукровий буряк, картопля).

5. Важливою особливістю роботи аграрних підприємств є те, що вироблена ними продукція й надалі бере участь у процесі виробництва. Як засоби виробництва використовують насіння і садивний матеріал (зерно, картопля), корми, а також значна частина поголів'я тварин на відновлення і розширення основного стада та приводять до підвищення витрат на виробництво.

6. Однією з головних особливостей є те, що в сільському господарстві, зазвичай, пересуваються засоби виробництва (трактори, машини, комбайни, сільськогосподарська техніка), а предмети праці (рослини) перебувають на одному місці. Це зумовлює велику потребу в енергетичних ресурсах і кількості техніки.

Пізнання, урахування особливостей і вміле застосування механізму дії законів можуть мати значний позитивний вплив на ефективність господарської діяльності аграрних підприємств.

Зазначені особливості практично не можуть бути усунені й вимагають всебічного аналізу їх урахування при формуванні структури виробництва та визначенні економічної ефективності використання виробничих ресурсів з метою збільшення обсягів виробництва продукції та її здешевлення.

Агрегуючим показником ефективності виробництва сої є коефіцієнт доходності. Саме він визначає ефективність витрат, які витрачені на виробництво сільськогосподарської продукції. Аналіз коефіцієнтів доходності наведено в табл. 3, який виконано за наступною формулою:

$$K_D = D^{\text{ч}} / C_{\text{повн}} \quad (1)$$

де $D^{\text{ч}}$ – чистий доход від реалізації окремих видів продукції

$C_{\text{повн}}$ – собівартість окремих видів продукції;

Щодо місця України у світовому виробництві сої можемо зробити висновок, що наша країна не є вагомим гравцем на світовому ринку сої. Частка України в світовому виробництві сої становить лише 1 %, а у експорті — 1,4 %. Основними ж гравцями на світовому ринку сої є США, Аргентина, Бразилія та Китай. При цьому лідируючу позицію у виробництві сої займають США (20 %), у імпорті – Китай (59 %) і в експорті – Бразилія (40 %).

Для цього сільськогосподарським підприємствам необхідно оптимізувати структуру рослинництва за рахунок збільшення виробництва сої, соняшника, кукурудзи, пшениці. Найменша прибутковість спостерігається при виробництві цукрового буряка, ячменю. Крім цих показників ефективності витрат слід враховувати платоспроможний попит і конкурентоспроможність окремих культур на зовнішніх і внутрішніх ринках.

Добровольська Наталія
студентка

Науковий керівник: к. е. н., доцент Палюх М. С.
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ ТА НІМЕЧЧИНИ

Сільське господарство – одна з найбільших і провідних галузей економіки України, що залучає землі сільськогосподарського призначення в економічний та ринковий обіг.

Сьогодні в Україні працюють окремі агрохолдинги з усього світу з площами до 700 тис га в середньому з EBITDA (аналітичний показник, що